

Losonczi Pál látogatása

Losonczi Pál, az Elnöki Tanács elnöke, Venézi Jánosnak a budapesti pártbizottság titkárnak és Duschek Lajosnének, a IX. kerületi pártbizottság első titkárnak társaságában kedden meglátogatta az Élelmiszeripari Gépgyár és Szerelő Vállalat Soroksári úti gyár-egységét. A vendéglátók a látogatás alkalmával beszámoltak a mintegy ötezer dolgozót foglalkoztató, hat gyáregységből álló országos nagyvállalat tevékenységéről, s ismertették, hogy évi egymilliárdos termelésükkel milyen részt vállaltak a mezőgazdaság és az élelmiszeripari gépésítésből, korszerűsítésből.

Losonczi Pál a tájékoztató után megtekintette a gyáregység különböző üzemeit. A forgácsoló és a szerelő műhelyben elbeszélgetett a dolgozókkal, érdeklődött a kezük alatt alakuló berendezésekről. Elismeréssel szöjt a vállalat szovjet exportra készülő hűtő-teljesítményéről, a labormalomról, valamint az indiai exportra gyártott malom vezérlőszekrényéről, s több brigád naplójába jegyezte be jókívánásait.

Az üzeme látogatás után, délután Losonczi Pál baráti beszélgetésen találkozott a nagyvállalat és gyáregységeinek vezetőivel, a dolgozók képviselőivel, s válaszolt időszaki gazdasági és politikai kérdéseikre. (MTI)

Tanévnyitó az orvosegyetemen

A József Attila Tudományegyetem után a Szegedi Orvostudományi Egyetem is megkezdődött az 1969–70-es tanév. A tegnapi, kedden délután 11 órai kezdettel a Dugonics téri aulában megtartott tanévnyitó tanácsülésen — amelynek elnökségében többek között helyet foglalt dr. Agoston József, a Csongrád megyei pártbizottság titkára, Szabó G. László, a Szegedi városi pártbizottság osztályvezetője, Halász Árpád a Szeged m. j. városi tanács vb elnökhelyettese és dr. Kovács Jenő, az Egészségügyi Minisztérium osztályvezetője — dr. Tóth Károly rektor mondott beszédet.

Az egyetem professzorait, oktatóit, hallgatóit köszöntő szavai után számos bejelentést tett a SZOTE rektora. Elmondotta, hogy rektori megbízatását újabb hároméves időtartamra, 1972. augusztus 31-ig meghosszabbították. Majd beszámolt arról, hogy az egészségügyi miniszter új rektorhelyetteseket nevezett ki az egyetemre: dr. Földi Mihály egyetemi tanár a klinikai rektorhelyettesi, dr. Szekeres László egyetemi tanár pedig tudományos rektorhelyettesi tiszteletet tölti be ezután. Az általános orvostudományi kar dékánhelyettesi teendőit — újabb három éven át — dr. Sárvay Gyula egyetemi docens látja el.

Bejelentette dr. Tóth Károly rektor, hogy dr. Kukán Ferenc egyetemi tanár, a szemészeti klinika igazgatója saját kérésére június 30-tól nyugdíjba vonult. A kiváló professzor utódja dr. Kihán Ágost lett, akit egyben egyetemi tanárrá is kineveztek.

Ugyancsak egyetemi tanári kinevezést kapott dr. Kulka Frigyes az I. számú sebészeti klinikára. A SZOTE új docensei: dr. Bencze György, dr. Gál György, dr. Csanda Endre, dr. Kovács Gábor és dr. Rák Kálmán; az új címzetes docensek: dr. Beládi Ilona, dr. Borács Sándor és dr. Faredin Imre.

A kitüntetések és nemzetközi elismerések ismertetése után a külföldi kapcsolatok alakulásáról számolt be a SZOTE rektora. Elmondotta, hogy az Egészségügyi Minisztérium május 27-én jóváhagyta az Odesszai Orvostudományi Egyetemmel kötött barátsági és együttműködési szerződést. Minden remény megvan rá, hogy Szeged felszabadulásának 25. évfordulóján már Szegedre látogat az egyetem küldöttsége. Ugyancsak jóváhagyták a gyógyszerésztudományi karának a Krakói Orvosi Akadémia gyógyszerésztudományi karával kötött barátsági és együttműködési szerződést. A jövőben a Várnai Orvosi Főiskolával szeretné felvenni a kapcsolatot a Szegedi Orvostudományi Egyetem, s szó van a pármái társ egyetemmel való szorosabb együttműködésről is.

Az egyetem oktatóinak, hallgatóinak külföldi tanulmányútjai után a diákok létszámának alakulását elemezte dr. Tóth Károly. Szívesen hangoztatott érdekeséggé vált jegyezte meg, hogy az új tanévben már több mint száz külföldi hallgató tanul az egyetemen, köztük 30 afrikai és 22 jugoszláv diák. Ami az elsőéveseket illeti, azokról elmondotta, hogy összesen 318-an kezdik

meg tanulmányaikat: 293 magyar, és 25 külföldi fiatal nyert felvételt.

Az egyetem gazdasági vonatkozású hírei után néhány aktuális feladatot említett meg a SZOTE rektora. Fontos munkának minősítette az egyetem szervezeti és működési szabályzatának elkészítését, emellett beszámolt arról is, hogy a kari és az egyetemi tanács a jövőben bővülni fog. Közölte, hogy a tervek szerint a kari és az egyetemi tanácsnak ezentúl olyan tagjai is lesznek, akik az egyetemen nem töltenek be vezetői állást, sőt olyan személyek meghívására is sor kerül, akik külső szakemberek, vagy a közélet elismert munkásai.

A rektori beszéd után dr. Bárfay György, a SZOTE KISZ-titkára köszöntötte az elsőéves hallgatókat, majd dr. Berencsy György orvoskari dékán előterjesztése alapján aranydiplomát nyújtottak át dr. Jovanovics György újdéki orvosnak, aki 50 évvel ezelőtt szerzett diplomát az egyetem jogelődjénél. A kitüntetett latin és magyar szavakkal mondott köszönetet az őt ért megtisztelésért.

A tanévnyitó ünnepség befejezéséig a „jó tanuló, jó sportoló” díjak átadására került sor. A díj birtokosa ezúttal Számel Eva, dr. Tekulics Péter és Dani Vilmos lett. Jó tanulmányi munkájáért és eredményes sportolásáért rektori dicséretben részesült Perjési Klára, Janáki Márta, Sósokúti Ildikó, Filip Aladár, Kisteleki András, Apró György, Berger Zoltán és Tekulics András.

Szakma és szakismeret

Egy idős barátom, nyugdíjas lakatos, átalakította a lakását. Összkomfortossá tette. A régi építési házból ugyanis szép tágas minden, de hiányzott a fürdőszoba. A tizenkét négyzetméter alapterületű élelkmárból fürdőszoba lett. Mindent egymaga végzett el. Mondtam neki, hogy ő se nem vízvezeték-szerelő, se nem kőműves, mégis neki mert vágni? — Egy univerzális lakatosnak ennyit illik tudni — válaszolta önérvényesen. Erre megkértem, hogy szerelje fel a lakásom ajtárára a biztonsági zárat. — Semmi akadály — bólintott.

Sokat morfondíroztam az öreg szaktudásán. Persze, amikor még ő tanulta a mesterségét, ötven esztendővel ezelőtt, az ipar színvonala fejletlenebb volt, s azt is tudom, hogy kisiparosnál inaskodott, valóban univerzális lakatos lett belőle. Ma más a helyzet. A gyárak gépparkja egyre jobban automatizálódik, a szakmák széthullanak apró darabokra, rész munkákra. A régi értelemben vett lakatosmesterségen belül is akkora a specializáció, hogy jelenleg tizenhárom nomenklátúra jelzi azt.

De eszembe jutott egy másik lakásban végzett fürdőszoba-átalakítás is. A lakó a ktsz-tól megrendelte a munkát. Mindössze arról volt szó, hogy másfél méter csövet ki kellett cserélni a helyiségben. Kijött egy vízvezeték-szerelő, kibontotta a falat, kicserélte az inkriminált csődarabot és távozni akart. A lakó megkérdezte, hogy ki fogja helyrehozni a falat ott, ahol a cső miatt levették. A fiatal vízvezeték-szerelő tágrányított szemmel nézett vissza, s megmagyarázta, hogy ő nem kőműves, azt majd a kőműves szakmunkás fogja helyrehozni. Másnap valóban megjelent egy kőműves szakember, segédmunkással az oldalán és elvégezte a munkát. A segédmunkás megkeverte a két fandlira való malttert, a szakember pedig rákente a falra. Beírták a munkanaplóba, hogy mit dolgoztak és elkészítették a megrendelőtől.

Az elmondott példákat nem csupán a vízvezeték-szerelő vagy a lakatos szakmában lehet megtalálni, hanem szinte kivétel nélkül minden szakmában. Az építőiparban például száznál több elhatárolt mesterségre oktatják a fiatalokat. Annyira „szétszedték” néhány szakmát, hogy egy tuca emberre van szükség, mire elkészül valami olyan produkció, amelyet valamikor egy, legfeljebb két mester magától értetődően elvégzett. A munkájával vagy a szakismeretével így gazdálkodni nem kifizetődő még akkor sem, ha a technikai színvonal egyre magasabb fokú és bonyolult.

Vannak olyan gyári szalagok, ahol egy-egy munkás valóban csak a munkaművelet parányi részét végzi el, a csavart húzza meg. De nem érdemes két-három esztendőig tanulóiskolában oktatni arra az egyetlen művelet elvégzésére. Az betanított munka, bárki elsajátíthatja néhány hét alatt. Két szegedi gyárban is láttam ezt a megoldást, a cipőgyárban és a ruhagyárban. Lassú mozgással haladt előre a kaptafa, míg a szalag végén ott volt a kész cipő, kaptafa nélkül. De aki a cipő sarkát erősítette fel, az sajnos semmi máshoz nem értett. Ugyanezt láttam a ruhagyárban is. Ott a varrógépek állnak sorba és minden gépnél vannak valamiképp. Egyik helyen a gomblyukat, a másik helyen a zseb hajtokáját.

De ezeken a helyeken is néha szorított a cipő vagy a kabát. Beteg lett az, aki a gomblyukat varrta, vagy pedig az, aki a cipő felsőrészét szorította a fára. Ilyenkor hiába állították a hiányzó helyére a szomszédot, nem volt szakismerete a munka elvégzéséhez. A ruhagyáriaktól tudom, hogy az a munkás, aki „unverzálisnak” számít, az többet kereshet. Helyes ez az anyagi dotáció, hiszen aki szakmájában sokoldalú, minden részfeladatot el tud végezni, arra sokkal több területen lehet számítani, mint arra az emberre, aki mindössze egy-két részletre specializálta önmagát.

Ellenvetésül azt mondhatnák, hogy jó-jó, de a specializáció nagyobb termelékenységét biztosíthat, s talán a részfeladatot minőségileg is jobban elvégzi. Szervezetesebb és gyorsabb teszi a munkavégzést. Ezt én magam sem tagadom, de azt viszont vitatom, hogy a szakmai specializációt csak úgy lehet megoldani, hogy az izekre szedett szakmai területet egymástól elidegenítsük, hermetikusan elzárjuk. Inkább az ellenkezője volna gyümölcsözőbb.

Célravezetőbb az iparvállalatnak is, de az egyéneknek is, ha a szakmai ismeretek szélesebbé válnak. Akár tovább is mehetünk ebben a dologban: még az sem ártana és nem is lehetetlen, hogy valaki két vagy több szakmával rendelkezzen. Természetesen rokonszakmára értem ezt. Amennyiben pedig a régi értelemben vett szakmai területet tekintjük alapnak, akkor annak a teljes skálájára.

A szakma és a szakismeret nem választható el, illetve nem darabolható oly mértékig, hogy már inkább fékez, mint segítene. A szélesebb szakmai ismeret visszafizeti az élet. Ezért is helyes, hogy az iparitanuló-képzésben keressék az új utakat és néhány izeire szedett szakterület újra egyesítsenek.

Gazdag István

A házigazda szerepét szívesen vállaljuk

Papp Gyula vb-elnökhelyettes nyilatkozata a néprajzi filmszemléről

A néprajzi filmszemle új-ból való megrendezését, a vetítéssorozat rangosabbá tételét követelő cikksorozatunkat egy utóhanggal ugyan már lezártuk, ám akik a hozzászólásokat írták, mind magánemberként, lelkes „drukkerként” fogtak tollat. Ezúttal azonban a szemle életrehívásában fontos szerepet játszott Szeged m. j. városi tanács vb egyik vezetőjét, Papp Gyula vb-elnökhelyettesét, a Fesztivál Intézőbizottság elnökét kértük meg, mondja el véleményét — s egyben a tanács álláspontját — a folklórfilmek szegedi versenyének további sorsáról.

Nagy örömmel fogadtuk tavaly a szemle megrendezésének gondolatát — mondotta Papp Gyula. — Úgy láttuk, hogy szakszerzeteti táncfesztiválhoz és a múzeum néprajzi kiállításához jól illeszkedik ez a program, amely a legkorszerűbb művészeti ág, a film eszközeivel eleveníti fel a hagyományokat, a népszokásokat. Joggal reméltük azt is, hogy a vetítések újabb lendületet adnak a további gyűjtőmunkához, a még felgyűjtetlen hagyományok, szokások dokumentálásához. Sajnálattal vettük azonban tudomásul, hogy a szemle 1968-ban nem váltotta be a hozzá fűzött reményeket. Kevés volt előkészítve, s így a rendezés is csak provinciális tudott lenni. A Fesztivál Intézőbizottságnak viszont alapelve, hogy csupán országos szintű és színvonalú rendezvények programba iktatásához járul hozzá. A tavalyi rossz tapasztalatok indokolták tehát azt, hogy a szemle az idén nem szerepelt az Ünnepi Hetek műsorában.

— Hogyan értékeli a Dél-

magyarországban lezajlott szemle-vitát?

— Természetesen örömmel tapasztaltam, hogy mennyien és milyen szenvedéllyel állnak ki az újrendezés gondolata mellett. Mi is azon az állásponton vagyunk, hogy igenis, legyen újra néprajzi filmszemle Szegeden! Meg kell mondanom, hogy a tanács a házigazda szerepét szívesen, ám az igazi gazda szerepét — a szervezéssel járó sokféle feladatot — már nem tudja vállalni. Egy ilyen vetítéssorozat országos szintű lebonyolításához sokkal több anyagi erő és szervezőmunka kell, mint amennyit mi biztosítani tudunk. Támogatjuk — anyagiakkal is! — a valóban egyedülálló és mindenképpen továbbfejlesztést érdemlő szemlét, de az ügy minden gondját nem vehetjük magunkra.

— Ezek szerint hogyan lehetne egyenesbe hozni a vetítéssorozat dolgát?

— A legfontosabb az, hogy tiszta kép alakuljon ki! Fel kell tehát mérni pontosan, hogy van-e készülőben, elegendő film, amely a versenyen bemutatható, méltóbb helyet kell keresni Szegeden a vetítéseknek; a rendezés számára jobb technikai feltételeket kell biztosítani; megfelelő — érdeklődő, hozzáértő — közönséget kell toborozni; és végül, ami a legfontosabb: tisztázni kell, miképpen osztható meg az anyagi terhek. Ha a fenti kérdések megoldódnak, akár rövid időn belül is sor kerülhet a II. Néprajzi Filmszemlére Szegeden.

— A vita azt is felvetette, hogy mikor szerencsésebb a vetítések időpontja: az szakszerzeteti táncfesztivál idején, vagy az Ünnepi Hetek után, ősszel.

— Ez is tisztázásra vár! Véleményem szerint azonban — és ezt a vita többi résztvevője is bizonygatta — valóban jobb ha az őszi hónapok valamelyikében keresünk egy alkalmas dátumot, mivel akkor már Szegeden tartózkodnak az egyetemisták és főiskolások, akiknek népesebb részvételére joggal számíthatunk.

— Mely szervezetek képviselőinek kellene a szemle mellő folytatásáról tárgyalniuk?

— Elsősorban a Tudományos Ismeretterjesztő Társulat illetékes szakosztályától várjuk a segítséget, amellyel számíthatunk a Filmművészek Szövetségének, az amatőr-filmeseknek és természetesen a néprajzosokat összefogó különféle szerveknek és szervezeteknek aktív támogatására is. A szegedi tanács még azt is vállalja, hogy megrendezi azt a tanácskozást, amely a legapróbb részleteket is tisztázná. Véleményem szerint ez a biztos alapja annak, hogy egyelőre hazai részvevőkkel, de később — a rendezés és a bemutatott filmek színvonalának emelkedése után — akár a környező baráti országok folklórfilmeseinek részvételével is igazi rangot vívjon ki magának a néprajzi filmszemle.

Eddig az örömmel hallott és most örömmel közreadott nyilatkozatok. Ezek után már valóban csak az „érdeklőt” szervek képviselőinek véleménymondása van hátra, amely az anyagi támogatás arányait és a lebonyolítás részleteit tisztázná. Bizunk benne, hogy erről a nagyon várt tárgyalásról is hamarosan tudósíthatjuk majd olvasóinkat.

Akác László

A munkaverseny tapasztalatai a textiliparban

Tizenhét vállalat munkaverseny tapasztalatai alapján készült összesítés volt a vita anyaga a Textilipari Dolgozók Szakszervezetének keddi elnökségi ülésén.

A gazdaságirányítás új rendszere, a nagyobb vállalati önállóság több új versenymódszer kialakulását tette volna indokoltá, bár néhány üzemben bevezettek új versenymódszát, az erre irányuló kezdeményezések nem váltak általánossá. Változatlanul legnépszerűbb a „Kiváló dolgozó” címért folyó verseny, mert értékelésének számszerű lehetőségei vannak. Új versenymódszát a fiatal műszakosok és közzeg-dások tanácsa, amelynek például a Kenderfonó- és Szövőipari Vállalatnál 40 tagja van. A fiatalok 50 újítást dolgoztak ki, s ezek 1,2 millió forint gazdasági eredményt hoztak.

Megszüntetik a „földrengést” a Rigó utcában

Már beszámoltunk olvasóinknak, hogy a kéziszerszámgyár szegedi gyáregysége gépeinek zajossága miatt a környékbeli lakosok panaszt emeltek a III. kerületi tanácsnál. Ügyükkel a népi ellenőrzési bizottság is foglalkozott, amely a KÖJAL vizsgálatát kérte. A KÖJAL mérnökei megállapították, hogy a Kápolna utca és a Szende Béla utca környéke lakóinak igazuk van: a zaj jóval nagyobb a megengedettnél, illetve az elviselhetőnél. A Népi Ellenőrzési Bizottság javasolta a gyár kitélepítését. A tanács az ügyet — mivel annak bonyolultsága meghaladja hatáskörét — a szegedi járásbírósnak adta át.

A bíróság a tárgyaláson 25 felperes panaszát hallgatta meg, majd kikérte a KÖJAL mérnökének szakértői véleményét. A vállalat képviselői a tárgyaláson kijelentették, hogy változtatni fognak a dűbörgést előidéző gépek üzemeltetésén és a munkafolyamat átszervezésével 22 óráról reggel 6 óráig szüntetetik a zajos péreket.

A majdnem 4 óras tárgyalás után a bíróság kihirdette a végzést: azonnali hatállyal (szeptember 15-től) megtiltotta a présgépek éjszakai működtetését, vala-

mint rendelkezett, hogy az év elején beszerelt — legzajosabb — nyugatnémet prés délután 2 órától reggel 6 óráig nem dolgozhat. A zajszint mérését, illetve az egész üzem akusztikai felülvizsgálatát is elrendelték, amelynek eredményéről 30 napon belül kérnek értesítést. Az újabb vizsgálat alapján döntenek el, hogyan lehet a zaj mértékét az engedélyezett legmagasabb határ alá csökkenteni. A bírósági végzés ellen mindkét fél szakai működését, vala-